

# PODJETNIŠKI DUH NA PREIZKUŠNJI

| Sonja Šmuc

**K**o sta novinarja Dnevnika vprašala dr. Ichaka Adizesa, če so managerski odkupi ena od posebnosti managementa v tranzicijskih državah, je eden najbolj izpiljenih sodobnih mislecev managementa pojasnil: »Razlog je v podjetniškem duhu managerjev. Najbrž nočejo delati le za plačo – če bi to hoteli, bi najbrž delali za vlado. Podjetniški ljudje si želijo nekaj ustvariti in potem od tega tudi kaj imeti. Zato je za podjetno vodstvo popolnoma normalno in dobrodošlo, da si želi postati lastnik.«

Torej, je vse lepo in prav? Dr. Adizes ugotavlja, da v državah, kjer poteka privatizacija, ni vedno vse čisto: »Če je človek kaj ukradel - in sam sem bil priča zelo umazan načinom, kako priti do lastništva v podjetjih -, potem je povsem upravičeno, da so ljudje razburjeni.« Kljub temu ne verjame, da je mogoče izpeljati privatizacijo brez tajkunov, kajti tako velika sprememba prinaša tudi negativne rezultate.

Razburjenje ob razkritjih skrivalnic nekaterih managerjev, ki so se spustili v pustolovščino osvajanja podjetja, ki ga vodijo, ne valovi samo v javnosti. Prav v managerskih krogih se o tem veliko pogovarjamo. Razmišljanja gredo od tega, da če zakon ni bil kršen, potem je ves vik in krik za nazaj nesmiseln – še zlasti, ker se je vmes zakonodajja zaostрила in s tem priprla vrata zamudnikom; preko prepričanja, ki je



Foto: Maja J. Potočnik

blizu Adizesovemu pragmatizmu, da če je podlaga za boljše delovanje podjetij učinkovitejša lastniška struktura, potem očitno ne gre drugače; do tega, da že hoja po robu, kaj šele čez rob zakonitega, škoduje vsem tistim managerjem, ki delajo skladno z zakonodajo, poslovno etiko in svojo vestjo. Večina managerjev je takih.

Je politično sprenevedanje o tem, kdo je odprl pokrov Pandorine skrinjice koristno?

Če so eni ustvarjali pogoje za megalomanske odkupe, so drugi managerje skoraj prisilili, da so se spustili v lastniško bitko (»Poučili so me, da če se ne bom ukvarjal z lastništvom, se tudi s poslovanjem ne bom,« je denimo rekel Bine Kordež, ko je prevzel priznanje za Managerja leta 2007). Sedaj je treba opraviti s tem, kar je na mizi. Pristojne agencije, ustanove in organi naj zavijajo rokave in opravijo svoje delo hitro in učinkovito. Kdor je kršil in izigral zakonodajo, naj bo kaznovan; kdor se je držal pravil, naj dobi opravičilo. Nedotakljivih ne sme biti. Ravno tako se ne sme rušiti posameznika iz političnega koristoljubja.

Slovenski management potrebuje hitre odgovore. Zaradi navrženih sumov je ugled poklica omadeževan. Kar stori eden, se v očeh javnosti kaj hitro prenese na celoten stan. Brez zaupanja, da vodilni v podjetju delajo 24/7/365 v dobro podjetja, je vodenje sabotirano, s tem pa tudi možnost za uspešen razvoj. In sklep? Managerski odkupi so dober način, da sposobni ljudje prevzamejo lastniško krmilo podjetja – in s tem ostanejo v podjetju, namesto da gredo v ustvarjanje česa drugega. Če postanejo lastniki, bodo do svojega premoženja še bolj skrbni, kar se bo izplačalo vsem. A to naj naredijo pregledno, jasno, po etičnih merilih in brez fige v žepu. Takim bomo ploskali. ■